

Proračun za l. 1903.

Ko se je sešel državni zbor 18. oktobra 1903, je vlada predložila proračun za prihodnje leto. Ker se je pa zbornica radi češke obstrukcije ne more pečati z državnim proračunom, se bo 18. t. m. zbornica odgodila in bo vlada s pomočjo znanega § 14 uveljavila proračun za prvo četrtletje 1903.

Politični ogled.

Novi deželni glavarji. Uradna »Wiener Zeitung« je prinesla cesarjevo imenovanje novih deželnih glavarjev in njih namestnikov v vseh onih deželah, kjer so se letošnje jesen izvršile deželnozborske volitve, in sicer so postali za Štajersko: deželni glavar grof Edmund Attems, njegov namestnik dr. Fran Jurtela, deželni poslanec in odvetnik v Ptuj. Za Koroško: deželni glavar: tajni svetnik in deželni poslanec Zeno grof Goëss, njegov namestnik deželni poslanec dr. pl. Mettnitz. Za Nižje Avstrijsko: deželni maršal prošt Frigdean Schmolz, njegov namestnik pa dež. poslanec Strohbach. Za Gorenjo Avstrijsko: deželni glavar: dr. Alfred Ebenhoch, njegov namestnik deželni poslanec Emil vitez Dierzer pl. Traunthal. Za Solnograško: deželni glavar: dr. Albert Schuhmacher, njegov namestnik stolni kapitulat Al. Winkler. Za Predarelsko: deželni glavar: Ad. Rhomberg, njegov namestnik dr. Jos. Peer. Za Moravsko: deželni glavar: grof Vetter v. d. Lilie, njegov namestnik dr. Zächek. Za Šlezijo: deželni glavar: tajni svetnik Henrich grof Larisch-Münch, njegov namestnik kardinal breslavski Jurij Kopp.

Vsi deželni zbori razven kranjskega, kateri zaradi obstrukcije ne more delovati, so sklicani s posebnim cesarskim odlokom na kratka zasedanja. Štajerski deželni zbor je sklican na 29. decembra. Kakor pričujemo v predstoječi notici, je imenovan namestnikom deželnega glavarja g. dr. Fran Jurtela. Nemška ljudska stranka po svojih časnikih razglasa, da se je trudila, naj bi ne bil imenovan nobeden slovenskih poslancev glavarjevim namestnikom. Svojega sovraštva proti Slovencem torej ne more nikjer zatajiti. Dr. Jurtela je že bil enkrat deželnega glavarja namestnik, a je to čast odložil, na kar je bil njegovim naslednikom imenovan dr. Josip Sernec.

Presvitli cesar ne pojde letos, kakor navadno, o božičnih praznikih v Valsee k svoji hčerki nadvojvodinji Valeriji, ampak ostane na Dunaju. Od zadnje bolezni, trganje po udih, je cesar sicer že ozdravel, vendar mora sedaj bolj ko prej paziti na svoje zdravje.

Avstrija in Rusija. Te dni pride, kakor se poroča, na Dunaj ruski minister za zunanje zadeve grof Lambsdorff ter se bo z našimi državniki posvetoval, kakor se misli, o nemirih v Macedoniji. Pisali smo že, da slovanske kristjane v Macedoniji Turki kruto tlačijo. Rusija in Avstrija hočeta skupno postopati, da se vrne red v Macedoniji in ohrani mir na Balkanu.

Slovaki se ne dajo zatreti. Slovaki na Ogrskem, v vsakem oziru tlačeni, se bodo vendar gospodarsko ohranili. Snujejo si mnogo društev in okoli madjarskih mest mnogoštevilna konsumna društva. Banka »Tatra« posreduje denarne pošiljke iz Amerike v Evropo. Slovak v Ameriki nikdar ne pozabi domovine. Po »Tatri« pride vsako leto 10 milijonov kron med Slovake. Denarni zavodi slovaški v sami nitranski županiji imajo letnega prometa 24 milijonov kron. Slovaki se torej rešujejo ravno tako, kakor Slovenci. Tak narod ne bo propadel. Prej bo konec Madjar embra.

Rusini v Galiciji. Ni lepo, a res je, da Poljaki v Galiciji skoro ravno tako zapostavljajo ruski narod, kakor Nemci na Štajerskem Slovence. Rusini so imeli vsled tega zadnje dni shod, na katerem so zahte-

vali, da se poljščina izloči iz rusinskih šol ter da se Poljakom zabrani naseljevanje med Rusini. Zahtevali so nadalje upravno delitev v Galiciji v poljski in rusinski del. Iste zahteve, kakor jih stavimo štajerski Slovenci!

V Nemčiji so sprejeli nov carinski cenik, ki bo posebno škodljiv našim avstrijskim poljedelcem. Nemčija bo sedaj odpovedala trgovinsko zvezo z drugimi državami ter skrbela, da jo sklene na podlagi novega cenika. Državni poslanci in vlada bodo morali skrbeti, da se varujejo koristi poljedelcev.

Vojska v Venezueli. V Venezueli, zvezni državi severne Južne Amerike, je že dve leti trajala notranja vojska med dvema strankama. V tem boju se je poškodovalo in uničilo tudi nemškim in angleškim naseljencem premoženje, kakor pravijo, v znatni množini. Toda sedanjí predsednik zvezne države Castro ni hotel obljubiti nobene odškodnine. Vsled tega je odplulo nemško in angleško brodovje proti Venezueli ter v pristanišču La Guaira potopilo vse venezuelske vojne ladje. Predsednik Castro je postal sedaj baže mehkejši in je pripravljen se pogajati.

Razne politične novice. Knežinja Hohenberg, soproga prestolonaslednika nadvojvoda Franca Ferdinanda, bo baže zopet povišana v dostojanstvu in sicer tako, da bo uvrščena takoj za princezinjami cesarske hiše. — Za gospodsko zbornico je imenovanih 26 novih članov, toda med njimi ni nobenega Jugoslavana. Med drugimi so imenovani škof v Budejovicah dr. Riha, bivši trgovinski minister baron Dipauli, bivši pravosodni minister Ruber in drugi. — Deželni zbor istrski je sklican v Pulj, ker so se v Poreču, kjer je bilo zadnji čas zasedanje, pobalinski vedli proti slovenskim in hrvaškim poslancem. — Naš štajerski namestnik grof Clary je postal častni doktor prava na graški univerzi. Clary pa doktor — marsikateri se smeji. Pravi razlog je, da so nemško-nacionalni profesorji hoteli povišati s tem svojega pristaša na namestniškem stolu. — Španska je dobila novo ministerstvo. Sestavil ga je konservativec Silvela. Španski kralj je očital prejšnji liberalni vladi, da je zanemarila narodno obrambo, mornarico in javna dela. — Zveznim predsednikom ljudovlade Švica je imenovan Deucher, podpredsednikom pa Comtesse. — Ruski in nemški cesar nameravata prihodnje leto priti v Rim na obiske.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Naše slovensko pevsko društvo) je priredilo, kakor smo naznanili, dne 8. t. m. v prostorih gosp. Frana Sršena pevski večer, ki je bil dobro obiskan. Posetili so nas tudi gostje iz ormoškega okraja.

Vodja pevskega društva, gospod Fran Zacherl, je v svojem poklicu neumorno delaven mož. Kot organist ljutomerske župne cerkve goji skrbno ljudsko cerkveno petje, o kojega lepoti so se ptujci že opetovano laškavo izražali. G. Zacherl se tudi trudi, da bi po možnosti ustregel cerkvenim odredbam. Da se sploh more misliti na umetno cerkveno petje, je bila neizogibna potreba, ustanoviti pevsko društvo. Vkljub mnogim težkočam in zaprekam, vkljub vsemu nasprotstvu od nekaternikov, se je društvo ustanovilo ter uspešno delovalo v dosego svojega smotra. Ob raznih cerkvenih slovesnostih se je že pokazal sad Zacherlovega truda, kot precej dozorel. Zlasti je društvo počastilo sv. Cecilijo, zaščitnico cerkvenega petja in godbe, z izbrano lepim cerkvenim petjem ob njenem godu.

Dasi ima društvo mnogo truda s cerkvenim petjem, vendarle ne zanemarija narodnega in umetnega cerkvenega petja, kakor je pokazal ta pevski večer. Mlado društvo je

tokrat stopilo prvič v javnost, in smelo trdimo, da je rešilo svojo nalogo častno. Z neznatnimi izjemami so bile vse točke bogatega vspeha dobro prednašane, nekatere celo izvrstno.

Za uvod je izvabila klavirju milodoneče akorde gospa Marija Sršen. Pred vsem sta se odlikovali gospici Repičevi s svojimi očarujočimi samospeli. Ljubko je odmeval Elzin glas v Volaričevem samospelu »Oj rožmarin«, s klavirjem jo je spremljala sestra Irma. Prijazno je božal ušesa poslušalcev krepki bariton cezanjevskega nadučitelja, g. Frana Schneider. Gospica Leonida Herzog je graciozno spremljala s klavirjem gospico Irmo Repič, ki je divno prednašala Volaričev samospel »Pogled v nedolžno oko«. Na vsestransko željo se je morala ponoviti ta točka. Tudi moški, ženski in mešani zbori so se odlikovali po preciznem prednašanju vseh umotvorov. Peto se je vseskozi nepričakovano dobro.

Vse nam pa tudi ni ugajalo. V Laharnarjevem »Vencu narodnih pesmi« bi po mnenju odličnih gostov vsekakor lahko ostala neka »narodna«. Povdarjalo se je že čisto, da ni vse lepo, da ni vse »za salon«, kar je narodno. Še neprijetneje nas je vznemirila saljivi prizor »Ubožec« s svojimi neduhovitimi duhovitostmi, ki je po nesreči zlezal v vspeh.

G. Zacherl, ki je v začetku v prisrčnih besedah pozdravil vse došle goste, nam je za sklep povedal najzanimivejše o zastopanih skladateljih ter nam v stenskih slikah predstavil umetnike, katerih duševne proizvode smo slišali. Bili so zastopani naši domači skladatelji: F. S. Vilhar, naš rojak Vekoslav Vaupotič iz Mote, Volarič, dr. G. Ipavec, Avg. Leban, dr. G. Krek in Iv. Laharnar.

Vodju pevskega zbora, gosp. Zacherlu, iz srca čestitamo na tem izrednem vspehu, zahvaljujemo se mu iskreno za trud, ter želimo, da bi pevsko društvo pod pokroviteljstvom sv. Cecilije in pod razumnim vodstvom g. Frana Zacherla vedno lepše napredovalo ter nam priredilo še več tako prijetnih večerov! Milodoneča slovenska pesem naj združuje pod svojimi lagano se zibajočimi krili vse ljutomerske Slovence, četudi v javnosti različnega mnenja!

Iz Ivanjec. (Naša pošta.) Na dopis »Slov. Gosp.« z dne 4. dec. t. l. št. 49 glede nemškega poštnega pečata v Ivanjih, dati smo primorani sledeče pojasniti:

Ni naša krivda, da imamo v Ivanjih nemški poštni pečat, temveč krivda zadane c. kr. poštne ravnateljstvo v Gradcu. Trikrat so že vložile c. kr. poštnemu uradu v Ivanjih podrejene občine in sicer: Ivanji, Stavešinci in Ivanjševci (občina Negova je nemškutarska), potem krajni šolski svet, župnijski urad in bralno društvo v Negovi prošnjo za dvojezični poštni pečat pri c. kr. poštnem uradu v Ivanjih. Še-le tretji prošnji je c. kr. poštno ravnateljstvo v toliko ugodilo, da dobimo novi poštni pečat tedaj, ko se sedanji obrabi. No, potem bomo še pač dolgo čakali, ker nemške črke se navadno ne obrabijo rade. Od naše zahteve pa ne bomo odjenjali, temveč moledovali, dokler se nam ne ugodí. Če smejo pri drugih poštah biti dvojezični pečati, zakaj pa bi ravno pri naši ne.

Da bi pa mi hoteli to zadevo res prespati, prosimo, da prihodnje tako slabo o nas ne mislite, kajti če se nam stavijo povsod zapreke in bi si sami ne delali poguma, potem bi morali res kmalu obupati. Pa pomagaj nam Bog in sreča junaska!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Naši štajerski poslanci. Iz Dunaja se nam poroča, da je imela tudi »Slovanska zveza« že posvetovanje zaradi pravih

predlogov, ki so jih izdali češki nemški poslanci in da se bodo tudi štajerski deželni poslanci sestali kmalu k posvetovanju o tej stvari.

Osebnosti. Pri okrajnem glavarstvu v Brežicah poslujoči c. kr. namestniški koncipist Oskar baron pl. Warsberg prestavljen je v Ptuj in na njegovo mesto prideljen iz Ptuja c. kr. okrajni komisar Gustav Zeiske. — Na dunajskem konzervatoriju je naredil dne 28. novembra t. l. g. Henrik Druzovič, učitelj na ptujski okoliški šoli, skušnjo v godbi z izvrstnim uspehom.

Imenovanje. Tajnik v justičnem ministertvu, g. dr. Janko Babnik, je imenovan sekcijem svetnikom.

Odlikovanje. C. kr. namestnika v Gradcu je z ukazom od 21. listop. 1902, št. 3672/pr. gospodu nadučitelju Jožefu Čížku v Pilstanju podelila častno svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje. — Čestitamo!

Okrožnim zdravnikom pri Sv. Ilju v Slov. gor. je imenovan prvi asistent na dež. narišnici v Solnogradu gosp. dr. Janez Vennigerholz.

Odvetniki v talarju. Štajerska odvetniška zbornica se je izjavila za to, naj pri sodnijskih obravnavah tudi odvetniki imajo talar in baret.

Iz šole. Za učitelja na šolo v Leitersberg-Krčovino je imenovan gosp. Reich, za učiteljico na šolo v Pekrah gospodična Olga Janšek.

Tečaj za viničarje. Opozarjamo naše vinogradnike na inserat v današnjem listu, da se bodo zopet otvorili viničarski tečaji. Dotične prošnje se morajo vpslati vsaj do 15. prosinca 1903 deželnemu odboru štajerskemu. Vse natančno je razvidno iz inserata.

Mariborske novice. Zadnjo nedeljo so se uprizorili v našem Narodnem domu zopet »Rokovnjači«. Dvorana je bila prenapolnjena slovenskega občinstva. Igralo se je mojsterski. Posebno so dopadali »mladi vojaki« in slikoviti »Črni graben«. Slišali smo priprostega človeka, da je rekel ob koncu predstave: »Per moj dunaj, če še enkrat igrabo Rokovnjače« in če stane tudi goldinar, za to pa ga dam, per moj dunaj! — Včeraj, dne 17. t. m. je bil v Narodnem domu obiteljski večer, katerega so priredile slovenske mariborske gospice. Samoumevno, da je ta večer izborni uspel, kar je v čast živahno-delavnim slovenskim gospicam. — Ker je 5. dragonski polk prestavljen iz Maribora v Dunajsko Novomesto in so pri polku večinoma slovenski fantje, šel jim je te dni tukajšnji vojaški kaplan č. g. Rade Marzidovšek v slovenskem jeziku propovedovat. — Poslednje dni zadnjega tedna je bilo v Mariboru vrolo mrzlo. Toplomer je kazal 13° pod ničlo. Zdaj je zopet nekoliko oddehnilo. Zjutraj imamo le po 9—10° pod ničlo. — Zajcem se letos vsled velikega snega in mraza huda godi. To zapazimo tudi v Mariboru. Ob robu mesta se vidijo njihovi sledovi celo blizu hišnih stanovanj. Iščejo si hrano. — Zadnjo soboto ni bilo v mestu toliko špeharjev kot navadno. Je tudi zima kriva. Pričakovati pa jih je posebno veliko prihodnjo soboto, ker se bližajo božični prazniki. — Slovenski otroški vrtec bo imel v torek, dne 23. t. m. božičnico pri č. šolskih sestrah. Slovenci, pridite!

Iz Poljčan se nam piše: Danes, dne 16. t. m. popoldne ob pol dveh sta skočila blizu poljčanske postaje dva tovorna voza konjske železnice s tira ter se prevrgla; ž njima tudi premog, ki je bil v njih naložen. Druge nesreče ni bilo.

Roko je odsekal 10. t. m. s koso posestniški sin Martin Dokl v Očeslavcih posestniku Antonu Dokl, ko je ta šel zvečer živini pokladat; pričakoval ga je s koso ter mu z jednim mahljajem odsekal roko. Storil je to iz maščevanja, ker ga je Dokl večkrat

posvaril, naj po noči ne dela nemira okoli njegove hiše.

Nova orožniška postaja se ustanovi prihodnjo pomlad v Studencih pri Mariboru za desni dravski breg.

Katol. polit. društvo v Slatini je v nedeljo imelo svoj redni letni občni zbor. Po izvolitvi odbora so bile na utemeljevanje gospoda predsednika vsprejete z veliko navdušenostjo naslednje resolucije: I. Odločno se zahtevajo dvojezični napisi na vseh uradih ter železnica, ako v tistem okraju vsaj tretjina prebivalstva govori drugi deželni jezik; tak zakon naj se za vso državo sklene! II. Najodločneje se protestira zoper opustitev okrajnih zastopov; ako pa dež. zbor staj. tak zakon vsprejme, naj vlada za staj. Slovence takoj osnuje slov. oddelek dež. šolskega sveta! III. Ako se sprava na Češkem med obema narodnostima dožene, naj dotične določbe veljajo tudi za jugoslovanske manjšine!

Lovski tat. Posestniškega sina Tomaža Rožič na Šobru je pred kratkim aretiral postajevodja Verhovnik, ker je bil na sumu, da je lovski tat. V sredo, dne 10. t. m. se je vršila pri mariborski okrajni sodnji obravnava, pri kateri je bil obsojen Rožič na 14 dni zapora.

Detomorilka. Zavoljo umora svojega otroka je zaprl orožniški postajevodja Ogorc Franciško Kranjc iz Drakovc, občina Mala Nedelja. Obdolžena je, da je otroka po porodu zavila v cunje, da se je zadušil in ga potem zakopala v bližnjem vinogradu.

Zgorela je viničarija Blaža Pernat v Dežni v petek, 12. t. m. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Posestnik je bil le za malo svoto vavarovan.

Smrt. Umrila je v petek, 12. t. m., v Kamnici pri Mariboru č. sestra Armela roj. Marija Golob, šolska sestra iz III. reda sv. Frančiška Asiškega. Rojena je bila dne 11. junija 1878 pri Sv. Marjeti na Dr. polju, redovnica je postala 15. avg. 1898. Svetila ji večna luč!

Ptujske novice. Preblagorodni gospod dr. Miroslav Ploj, dvorni svetnik in državni poslanec na Dunaju, blagovolil je poslati podpisane vodstvu po poštni hranilnici povodom njegove poroke 50 K z naročilom, da jih pred Božičem razdeli med uboge učence. Za ta blagi dar se imenovanemu gospodu najpriskrbenje zahvaljuje šolsko vodstvo v ptujski okolici. — V Ptujju je umrl 13. t. m. čevljarški mojster Mašel v 76. letu. Rajniki je bil ustanovnik čitalnice in njen zvest član do svoje smrti. Trajen mu spomin! — Veleposestnik Franc Leskoscchegg iz Brega pri Ptujju je minoli četrtek tako nesrečno padel, da si je zlomil v gležnu nogo.

V Zavrču je umrl 13. t. m. spoštovani in priljubljeni učitelj gosp. Franc Pristernik. N. v m. p.!

Ormoški spomini. To je naslov novi knjigi, ki jo je izdal gosp. dr. Ivan Geršak, c. kr. notar v Ormožu, ob petindvajsetletnici ormoške posojilnice in ob tridesetletnici svojega beležništva v Ormožu. Knjiga obsega 185 strani. Stane pa, koliko kdo hoče poslati. Knjigo namreč plača posojilnica in vse, kar se bo izkupilo, darovalo se bo družbi sv. Cirila in Metoda. Knjiga je zanimiva tudi za širje kroge, posebno zaradi životopisov ormoških rojakov književnikov in njih slik. Tako se nahaja v njej životopis Fr. Ks. Meška, Rud. Vrabla, dr. Iv. Dečka, slika Fr. Ks. Meška in njegove rojstne hiše.

Iz Pilstanja se nam poroča: Dne 26. m. m. je umrl tukaj občespoštovani in priljubljeni posestnik Jožef Strašek, oče gosp. župnika Jož. Strašek. Rajni je bil dolga leta cerkveni ključar in šolski oče. Rojen je bil 18. sušca 1811 ter je bil najstarejši v celi župniji. Leta 1882 je obhajal zlato poroko. Naj v miru počiva!

Celjske novice. Delavsko podporno društvo priredi na Štefanovo popoldne ob

polu 4. uri božičnico za otroke svojih članov. — Celjski »turnarji« imajo tudi v odboru Slovence: Ferjen, Šuhaj, Pinter, Novak so jako lepa slovenska imena. — Starosti celjskih Sokolov je bil izvoljen pri občnem zboru dr. Ivan Dečko. — Novoizvoljenega župana celjskega Julija Rakuscha je cesar potrdil. — V nedeljo, 21. t. m., se uprizorijo v celjskem Narodnem domu »Rokovnjači«. Začetek ob 7. uri zvečer.

Iz Zalca se poroča: V torek, 16. t. m. ob 2. uri zjutraj je začelo goreti v rastlinjaku g. Karola Janič. Zgorel je rastlinjak z vsemi rožami. K sreči je neki pekovski pomočnik zapazil pravočasno ogenj, katerega so domači pogasili, predno se je mogel razširiti.

Žitne cene. V Mariboru: 100 kg pšenice 16 K 10 v, rži 13 K 90 v, ječmena 14 K, ovsa 14 K 40 v, koruze 15 K 20 v, prosa 15 K 40 v, ajde 18 K 40 v, fižole 22 K. — Na Dunaju: 50 kg pšenice 8 K 95 v, rži 8 K 25 v, ječmena 7 K 75 v, koruze 7 K 15 v, ovsa 6 K 95 v, fižole 14 K.

Šadne in druge cene v Mariboru. 1 kg jabolk 24 do 36 v, hrušek 20 do 36 v, orehov 40—48 v, 1 kg krompirja 6 v, čebula 16 do 20 v, česna 50 do 58 v, 5 jajec 40 v, 1 kg sira 32 do 64 v, surovega masla 2 K do 2 K 80 v, 1 liter svežega mleka 18 do 20 v, posnetega mleka 10 do 12 v, sladke smetane 40 do 56 v, kisle smetane 56 do 64 v, 1 kg kumine 1 K do 1 K 10 v, hrena 40 do 50 v.

Cerkvene stvari.

Duhovniške vesti. Župnija Marija-Zagorje je podeljena ondotnemu provizorju č. g. Fr. Hlastecu, župnija Nova Štifta pri Ptujju pa č. g. M. Tertineku, župniku v Pernicah. — Premeščen je č. g. Ant. Drogenik, kaplan pri Sv. Andreju v Slov. gor. v Malo Nedeljo pri Ljutomeru.

Sv. misijo v Rajhenburgu se je vrolo obnesel. Dasi je bilo vreme neugodno, bila je cerkev ves čas skozi 12 dni napolnjena. Izvrstni prepričevalni govori č. gg. misijonarjev so marsikaterga mlačneža predramili. Obhajanih je bilo mnogo, nad 3000, torej, razun par znanih, ki imajo predaleč v cerkev, vsa fara. Bog daj trajnega vspeha! Gospodom spovednikom, katerih je bilo do 10 vsak dan, bodi tukaj izrečena še enkrat prisrčna zahvala. — Najlepši pojav sv. misijona pa je ustanovitev Marijine družbe. Več ko 100 mladeničev in 250 deklet, se je postavilo pod Marijino zastavo, katero število pa se utegne v kratkem še podvojiti. Tako je tudi pri nas led prebit, mi vstajamo, mi mladi, in se hočemo pridružiti oni vrli slovenski mladini, katere živahno družbeno življenje po drugih krajih občudujemo. Bog z nami in Marija!

Iz Cezanjevec dohaja vsaka vest pozno med svet. Res je sicer, da nismo v najtesnejši zvezi s svetom, ker vlak ne drdra skozi našo odlično vas in tudi nam telegrafične sohe ne delajo napote, pa bolj res je, da manjka takih, ki bi hoteli kaj napisati ter poslati čez hribe in doline, da bi tudi Vi, gospod urednik, tam v Mariboru kaj zvedeli o nas. Veste, gospod urednik, na praznik vseh svetnikov smo bili v Cezanjevcih posebno praznični in veseli, celo ponosni. Naš veleč. gospod dekan Ivan Skuhala so nam blagoslovili nove orglje, katere je izdelal g. Jožef Brandl v Mariboru. Naš dobri rojak, veleučeni gospod dr. Fr. Feuš, so nas v navdušenem cerkvenem govoru opominjali, da moramo živeti sveto po vzgledu svetnikov ter so nam razumljivo razložili, da nas ravno orglje po svojem namenu opozarjajo, da je treba živeti sveto. Tudi slovesno sv. mašo so služili naš gospod domačin ob asistenci dveh ljutomerskih gg. kapelanov. Med sveto mašo so pele nove orglje kaj lepo, spremljale krasno petje ljutomerskega pevskega društva ter vzbujale v nas sveta čustva. Da

so orglje tako popolne, gre velika zasluga gospodu doktorju, ki so razun svojega itak visokega prispevka na svoje stroške še dali napraviti register Gamba. — Pri poštenu zabavi v rojstni hiši g. dr. Feuša se je med drugim reklo tudi to, da je cezanjévska cerkev oskrbljena zdaj z vsemi potrebnostmi, da more postati župna cerkev, kar se bo v ne preveč oddaljenem času vsekakor moralo zgoditi vsled pretežavnega pastirovanja ogromne ljutomerske župnije. Dal Bog in sv. Rok, da bi bilo kmalu!

Društvena poročila.

Slovanska čitalnica v Mariboru ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 21. decembra ob 8. uri zvečer v čitaln. prostorih. V nedeljo, 28. t. m., je dražba pododdanih časnikov.

Prostovoljno gasilno društvo iljaševsko je priredilo v nedeljo, 23. novembra, tombolo. Krasno vreme je pripomoglo, da je bila udeležba ogromna. Jako veliko je bilo tudi tujih gostov. Društvo se tem potom zahvaljuje vsem darovalcem, ki so mu s svojimi darovi omogočili prirediti tombolo.

Bral. društvo v Hajdini pri Ptuj priredi dne 26. decem. popol. ob 3. uri igro »Lurška pastarica« v šolskih prostorih.

Prostovoljno gasil. društvo pri Sv. Juriju na Ščavnici naznanja, da bo dne 26. t. m., to je na Štefanovo po večernicah priredilo drugo veliko tombolo, šaljivo pošto itd., pri kateri sodeluje domača društvena godba. Vse naše prijatelje in somišljenike prav uljudno vabimo na ta zabavni večer.

O d b o r.

V **Zalcu** bo imelo prostovoljno žalsko gasilno društvo dne 26. t. mes. veselico s srečolovom.

Slovensko pevsko društvo v Ptuj izvolilo je pri izvanrednem občnem zboru dne 8. decem. t. l. nastopne odbornike: gg. Drag Zupančič, predsednik; čast. o. Lenart Vaupotič, namestnik; Iv. Muršec, blagajnik; Jožef Sever, arhivar in Val. Kajnik, tajnik. Namest. odbornika sta gg. Ivan Kaukler in Jož. Slavinec. Zunanji odborniki so gg. dr. Janko Bezjak, prof. Franc Orožen, dr. Juro Hrašovec in Franc Čeh, namestnika pa gg. Franc Podobnik in Ant. Porekar. Računskim preglednikom so voljeni gg. prof. Jožef Zelenik, Andr. Babič in Ferd. Skuhala.

Št. Pavel pri Preboldu. Letošnje leto se je tu ustanovilo v Latkovivesi prostovoljno gasilno društvo. Največ zaslug si je pri tem pridobil naš vrli in delavni fant Štefan Jelen. Da je bilo društvo potrebno, se je kmalu razvidelo, ker jih je v kratkem veliko pristopilo, dasi je treba precej žrtvovati za pripravo gasilnega orodja. Saj je pa tudi lep namen gasilnega društva! Že to mu mora pridobivati prijateljev. Ogenj gasiti, nesrečnim pomagati, in onim, katerim nevarnost preti, na pomoč priskočiti. Ognjegasec ima imenitno opravilo: ozri se na pogorišče pogorelega, — žalosten pogled! Povsod razvaline — povsod jokanje in stokanje! »Črno je zalo stanje in razpokano na špranje. Pusta groza tam prebiva. Luna blede zdaj skoz prazna okna gleda noter v hram.« Take nesreče zabraniti je naloga gasilnega društva. Gasite ogenj, pa tudi vnemati ga morate, ogenj od sv. vere in materinega jezika. Pa ne samo v sebi, vnemati ga morate tudi se svojim zgledom pri drugih občanah. 23. novembra se je vršila tombola v korist gasilnega društva, ki mu je precej dobička prinesla. Ljudje so veliko žrtvovali v ta namen; naj jim tukaj izrečemo pristožno zahvalo. Društvo bo cvetelo in veliko dobrega sadu obrodilo. Samo tega ne pripuščajte, da bi na nas vplivali liberalci. V malokateri kraj prihaja toliko katoliških časnikov, kakor v Št. Pavel. Iz njih spoznate, da so liberalci verski in narodni odpadniki.

Od Mislinje. V 47. številu »Slov. Gospodarja«, od dne 20. novembra t. l., nahaja se dopis »Šmartno pri Slov. Gradu« s podpisom tačasnega načelnika tamošnjega »kmet. bral. društva«. V tem dopisu odklanja občesplošni, značajni in požrtvovalni gospod župan načelnstvo imenovanega društva, ker mu je slav. krajni šolski svet v Šmartnu z odlokom od 23. okt. 1902, št. 108 odpovedal šolsko streho. Ude tega društva mori sedaj neka zbežnost, ker ne vemo, pri čem da smo. Morebiti ima odbor braln. društva že ogledni list, da sme nas poslati s 1. prosincem 1903 na »Slepčovo njivo«; ker bi pa mi ne bili s tem zadovoljni, predlagamo sl. kraj. šolsk. svetu v Šmartnu, ki je društvu prostor odpovedal, naj sedaj tudi sklene, kam hoče društvo prenesti! Morebiti k Sv. Magdalen? — Videl sem svoje dni ves sedanji slav. krajni šolski svet v krogu bral. društva. Od tistega časa se ubikacijske razmere v Šmartnu niso spremenile za trohico: — pa vendar je bilo takrat vse v redu. Povejte nam odkrito, kedo vas je zbedel in kaj vas je napotilo, da sedaj društvo preganjate? Veste li, da v celem Šmartnem nimate sobe, kamor bi stisnili prepotrebno društvo? Veste li, da ste se sami po zobeh vdarili, ko ste odposlali dopis od 23. okt. 1902, št. 108? Pripravite, vrli možje, društvu primernejši prostor kakor je šola, potem pa odpadejo vroče seje, ki so na kvar društvu, in pa bridki odloki, ki ponižujejo slavno Šmartno. Ker vsi poznamo veliki pomen in neprecenljivo korist braln. društva za naš kraj, zato pričakujemo v kratkem občnega zbora za letošnje leto, da društvu zagotovimo obstanek, da mu pravočasno oskrbimo novo streho ter da storimo potrebne korake, da se društvo ojači celi nadzupniji v korist, narodnosti v čast, nepotrebnim sklepom pa v odgovor! —

Iz drugih krajev.

Zverinski stariši. Te dni je umrla 16 mesecev stara hčerka služabnika Steinschneiderja na Dunaju. Mestni zdravnik, ki si je ogledal mrliča, je zapazil rane in zatekline na otročji glavi. Oče je pri zaslušanju priznal, da ga je prejšnji večer jok obolelega otroka zbudil, kar ga je tako razkačilo, da je zgrabil otroka ter ga vrgel ob železno ograjo. Steinschneiderja so zaprli. Njegova žena je bila že opetovano kaznovana zaradi trpinčenja svojih malih otrok. Posebno grdo je ravnala s svojim nezakonskim sinom, vsled česar se ji je pri zadnji obsodbi ta otrok odvezl.

Znamenje zapeljivcu. Hčer nekega topilca stekla zapeljal je v Parizu bogat grof. Hči je morala na povelje očeta pisati zapeljivcu, naj jo še enkrat obišče. Grof je res prišel. Oče je planil nanj ter ga s pomočjo dveh delavcev zvezal, nato je pa s pripravo iz tovarne užgal grofu na čelo besedo: »Zapeljivec«. Poroča se, da so zdravniki izjavili, da grofu ne morejo izbrisati raz čela te besede. To je grofu kaj neprijetno, ker se je hotel te dni poročiti z neko bogato damo, a sedaj iz poroke ne bo nič. Grof je tako osramočen, da je pobegnil v neki svoj grad na deželo.

Električna puška. Na Angležkem je baje iznašel neki mehaniker novo puško, s katero se lahko vsako minuto 28 krat vstrelji. Strelja se z električno napravo. Ta puška nese 3100 metrov daleč.

Izboren računar. Učitelj: »Matiček! jaz prižgem sedem sveč; potem pa upihnem dve. Koliko jih še ostane?« — Matiček: »Potem ostaneta dve.« — Učitelj: »I, kako pa ti računaš!« — Matiček: »Pet jih gori in zgori. Dve upihnem, pa ostaneta.«

1,593.000 meter žice. Tako dolga je namreč telefonična žica, ki veže Rim s Parizom in ki je do zdaj najdaljša telefonična

zveza. Med Parizom in Berlinom meri 1118 kilometrov, med Berlinom in Budapešto 979 kilometrov, med Parizom in Margel 863, med Londonom in Parizom 470 itd. Zveza Rim—Pariz meri na italijanskih tleh 834 in na francoskih tleh 759 kilometrov.

Zanimivost iz Italije. »Elinosti« se piše: Svoječasno ustavil sem se bil mimogrede en dan v malem mestu Beluno, v zgornji Italiji. Zjutraj istega dne sprehajal sem se po cesti proti Feltre. Na tem sprehodu naletel sem na nekega kmetiča, s katerim sem se pogovarjal o vsakdanjih stvareh. Kar sem zapazil, da tropa mož teče proti mestu in še-le, ko so možje prišli v mojo bližino, mogel sem videti, da so imeli vsi puške v roki in perje na klobuku. Pripomnil sem kmetiču, da saj vendar ne gori v mestu. Mož je razumel, kaj sem hotel reči ter mi pojasnil, da so to italijanski vojaki, takozvani »bersaglieri« (lovci), ki se vračajo z vaj nazaj v mesto. Kar se tiče brzega marširanja, dejal mi je mož, da se imajo zahvaliti tistim »maledettim« Avstrijcem, ki so jim bili leta 1866 vedno za petami. »Da«, je pripomnil, »takrat smo morali po sili »hitro« marširati.« — Slednjič je pripovedoval možiček, da se je radi tega že večkrat maščeval nad Avstrijo in sicer na čisto miren način. Vsake spomladi da se »k nogam« pelje v Avstrijo, kjer ostaja do jeseni. Tekom tega časa pridno varči in pošilja denar v domovino, hrano pa da si izprosi pri kmetih. O nastopu zime pa da se daje po odgonu brezplačno odpeljati domov. Mož je razumel tudi nekaj nemščine, a še bolje je govoril slovenski. Dejaj je, da mu je v Avstriji neobhodno potrebno, da razume nekaj slovenščine, ako hoče boljše izhajati.

Moč zgleda. Sinovec burskega generala Botha, Tomaž Addis Emmett, ki se je bojeval v Afriki, je prestopil v katoliško vero. K temu ga je nagnilo to, ker je videl, kako so njegovi katoliški sobojevniki vsako nedeljo hodili v 3 in pol angleške milje oddaljeno cerkev. To ga je nagnilo, da je želel bližje spoznati katoliško vero in se je slednjič izpreobrnul.

Kaznovana ošabnost. V neki vasi na Predarelskem je živel mož, ki se je bavil z beljenjem platna in si tako pridobil veliko premoženje. Bil je zelo čislani mož. Pa moža se je polastila ošabnost. Imel je dve hčeri, ali v celi okolici ni bilo pripravnega moža za nji. V družbi, če mu je le bilo mogoče, se je rad bahal: »Vedno se pravi, da Bog nikdar ne dopusti, da bi drevo zraslo do nebes; edino pri meni se je to dogodilo.« Bilo je neko nedeljo, ko se je tako izrazil. V ponedeljek potem je šel z vozom, naloženim z mokrim platnom k belilnici; ker se konji splašijo, pride mož pod voz in zadnji konec voza mu je šel čez usta, da se čez nekaj minut umrl. Njegove hčere so se omožile izven domačega kraja in kmalo popolnoma ubožale. Tukaj je veljal pregovor: »Ošabnost gre pred padcem.«

Ne ubijaj! Ne davno, ko je prišel v nek hotel gospod in prosil za prenočišče, katerega je tudi dobil. Predno je šel spat, izročil je gospodarici zavitek z opazko, naj mu ga do jutri shrani. Ko je zaspal, polasti se te žene radovednost, kaj ima v zavitku. Ko ga odpre, zagleda več tisoč goldinarjev. Od prevelike lakomnosti premagana, vzame sekiro in umori spavajočega gosta. Ko je hotela truplo skriti, pogleda natančneje obraz in spozna iz obraznih potez svojega moža, ki je pred leti odšel v Ameriko in se sedaj s prihranjenim zaslužkom povrnil.

Lokomotivo ukradel. Ameriški tatovi se pečajo z velikimi tatvinami. V Albert Lea, Minnesotto je ukradel neki postopač lokomotivo in se na njej odpeljal. Kaj takega se še pri nas ni slišalo. V Ameriki pač znajo!

Maša 4500 metrov nad morjem. Na najvišjem griču Monte Rosa gorovja so pred

